SALA DE LECTURĂ

Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 129 | Miercuri, 3 iunie 2009 – Sâmbătă, 3 iunie 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

JURNALUL ZILEI

În interviul acordat ziarului arab „Al Wahda News", Ceaușescu s-a lăudat că România e capabilă de producerea armelor nucleare. A început sezonul serbărilor populare. Un nou vaccin antigripal a fost conceput de Institutul de Virusologie din București. A încetat din viață Ayatollahul Khomeini, fondatorul republicii Iran.

Ceaușescu se laudă că stăpânește tehnica producerii armelor nucleare

Prima pagină din Scînteia a publicat interviul acordat de Nicolae Ceaușescu cotidianului „Al Wahda News", din Emiratele Arabe Unite, la 25 mai. Tovarășul a lăudat relațiile dintre România și Emiratele Arabe – reciproc avantajoase din punct de vedere tehnologic –, și „politica de dezarmare și pace pentru întronarea unor relații de strânsă prietenie și conlucrare între toate statele", statornicită între aceste țări.

(Continuare în pag. a II-a)

LINIȘTE! SCORNICEȘTIUL SE VEDE DIN SATELIT...

În 1989, mai multe localități ale României prospere și muncitoare luau statutul de oraș. Dar, în mod special pentru o localitate a țării, timpul parcă s-a oprit pentru o clipă în mai '89: comuna Scorniceşti, prin Decret al Consiliului de Stat, era declarată oraș. Și în suspensia timpului se auzea doar zgomotul extraterestru al satelitului american LANDSAT plasat exact, dar exact deasupra Scorniceștiului. Este puțin probabil ca poziția satelitului să fi fost aceasta în mai '89, dar cu siguranță „planase" pe acolo în aprilie 1981, conform unei imagini (realizate din satelitul cu pricina, bineînțeles) publicate de presa comunistă. „De sus, Scorniceștiul seamănă cu o creangă de stejar cu trei ramuri – apele care-i brăzdează întinderile, răsărită ca un semn distinctiv lângă inima României" (din volumul „Scornicești. Vatră de istorie românească" – Editura Albatros, 1983).

Scorniceștiul „apare" cu câteva zeci sau sute de mii de ani mai târziu decât susțineau istoricii Epocii de Aur, respectiv pe la 1800. În 1803, boierul Radu Scornici îi adună într-o așezare pe oamenii risipiți prin partea locului și primește încuviințarea episcopului de Slatina să le ridice o biserică. Centrul Scorniceștiului de astăzi se află pe fosta vatră a satului Tătărăi, menționat încă din 1778 de Friedrich Wilhelm von Bauer în „Memoires historiques et geographiques sur la Valachie". Ne facem că uităm discret faptul că din Tătărăi se trage familia lui Ceaușescu, sub numele de Ceaușoglu („copilul slugii" în limba tătară), deoarece ne palpită în minte scurta menționare a Scorniceștiului din Enciclopedia României – 1940: „Un sat în Olt, cu biserică de la 1833-1834, reparată în 1894 și 1907".

În 1987, Nicolae Ceaușescu nici nu voia să audă de transformarea comunei Scorniceşti în oraș. Povestea e legată de bulgari. Cel mai bine știe domnul profesor Constantin Neacșu, fost primar al Scorniceștiului între 1979-1989 (vicepreședinte cu probleme sociale al CFSN Scorniceşti imediat după Revoluția din 1989). „Eu eram cel care îi spuneam «Bine ați venit!» lui Ceaușescu când venea în Scorniceşti. Scorniceștiul s-a înfrățit în 1970 cu Pravăț – locul natal al lui Jivkov. De fapt, suntem înfrățiți încă, dar s-a răcit relația. Jivkov mă cunoștea, de-a lungul timpului am vorbit cu el mai mult decât cu Ceaușescu. Prima oară ne-am cunoscut în '79. Îi plăcea la Scorniceşti, el îi zicea lui Ceaușescu «prietenul meu Niculae», Ceaușescu îi zicea lui «prietenul meu Tudor». M-am întâlnit cu Jivkov de nouă ori, chiar am fost la el". Delegația Scorniceștiului vizita locul de naștere al lui Jivkov de fiecare dată la 9 septembrie, când se sărbătorea Ziua națională a Bulgariei comuniste. În 1987, Jivkov vizita iar Scorniceștiul și l-ar fi șicanat ca de obicei pe Ceaușescu că nu mai are de gând să proclame odată localitatea oraș, între cei doi existând o întrecere: cine își va declara primul satul natal oraș. Jivkov câștigase, transformând Pravățul în oraș din 1983. Jivkov a mărit miza și, în 1988, Pravățul se alegea cu o stradă numită Scornicești. Ceaușescu însă era tare pe poziții și avea o vorbă: „Decât un oraș prost, mai bine un sat de frunte".

A ajuns oraș în '89, dar „Scorniceștiul a fost efectiv marginalizat după Ceaușescu, lăsat să ajungă de izbelişte. Dar nu s-a distrus. Dacă făcea cineva o sesizare la județ, replica era: «Ce mai vor și ăștia de la Scornicești?». Scorniceștiul a fost și este invidiat. Înainte eram invidiați pentru ce făceam. Nu ne da nimic Ceaușescu. Noi nu puteam să-i dăm telefon să trimită portocale, frigidere, televizoare, ciocolată, haine mai bune, Pepsi... Ne descurcam pe cont propriu. Ceaușescu a insistat mereu să-și păstreze statutul de localitate agricolă. El când venea la Scornicești se interesa mai ales de rezultatele din agricultură. Vreau să scriu o carte – Scornicestii între mit și realitate". Domnul profesor Neacșu ne-a trimis câteva rânduri din preconizata carte. „Comuna Scornicești (sau satul Tătărăi, cum rezultă din cele mai vechi izvoare istorice) și-a căpătat rapid statutul de zonă urbană, în 1978. Drumul spre orașul Scornicești este perpendicular cu Drumul European care leagă Craiova de București. În timpul lui Ceaușescu, se găseau acolo 20.000 de localnici, în mare parte muncitori și țărani săraci. Localitatea este situată pe o vale încadrată de dealuri proeminente, cândva cultivate cu livezi de pomi fructiferi și viță-de-vie. Solul de aici, destul de sărăcăcios, nu se distingea cu nimic față de pământurile altor regiuni.

(Continuare în pag. a III-a)

În anii '70-'80, Scorniceștiul era socotit de propaganda regimului centrul Universului. Acolo se născuse „cel mai iubit fiu al Patriei"

Romeo și Julieta s-au despărțit pe granița de nord-vest

Frontiera de nord-vest a României socialiste: locul unde, în primăvara anului 1989, s-a rupt brusc o poveste de dragoste. Cei doi iubiți nu erau chiar Romeo și Julieta. Dar povestea lor s-a sfârșit totuși dramatic: el a reușit să fugă din țară. Ea a ajuns la pușcărie.

De fapt, el nu se numea Romeo, ci Vasile Preda. Iar după numele din buletin, pe ea o chema Florica Neagu. În plus, nu erau odraslele vreunor familii nobile care s-ar fi dușmănit din moși-strămoși. Nu! Amândoi erau oameni simpli, angajați la Tăbăcăria Jilava. El avea 31 de ani, era om însurat, cu copii acasă. Ea avea 20 de ani, era liberă și... foarte îndrăgostită. Dar în limbajul acelor vremuri, în care „morala socialistă" era atotputernică, dragostea lor purta un nume ușor subversiv: relație extraconjugală. În plus, nici banii nu-i prea dădeau afară din casă. Motiv pentru care, de pe la un timp încolo, sătui să se tot ascundă, el de ochii nevestei, ea de „gura lumii", au socotit că a venit timpul să-și caute fericirea pe alte meleaguri. Unde? Bineînțeles că „afară", undeva în vest. Este de la sine înțeles că auziseră și ei despre „frontierişti" uciși de grăniceri în timp ce încercau să fugă din țară. De asemenea, mai știau că, dacă erau prinși, dar scăpau totuși cu viață, riscau niște ani buni de pușcărie. Totuși, una peste alta, au hotărât că merită să riște. Primul pas pe care-l aveau de făcut a fost pregătirea „elementelor de logistică", strict necesare într-o astfel de aventură extrem de riscantă. Să treacă Dunărea înot, ca să ajungă la sârbi, nu se prea simțeau în stare. Mureșul, în schimb, părea a fi o cale cu mult mai lejeră. Până la urmă, asta le-a și fost alegerea: să ajungă în Ungaria navigând pe Mureș, până la ieșirea din țară.

Organizarea evadării

Cel care și-a asumat organizarea fugii, în toate amănuntele, a fost, bineînțeles, Vasile. Care s-a apucat rapid să facă rost de toate lucrurile pe care le-a socotit strict necesare. În primul rând, și cel mai important dintre toate, o barcă pneumatică de mici dimensiuni. Apoi, o hartă amănunțită a zonei, alimente, medicamente, dar și haine de schimb, ușoare și cât mai călduroase. Plus un cuțit de vânătoare. Toate la un loc și fiecare în parte aveau logica lor, fiindu-le cu adevărat necesare. Dar, din niște motive doar de el știute, Vasile a considerat că, pentru a o scoate cu bine la capăt, are nevoie și de o praștie cu „muniția" aferentă: bile de rulment și nituri metalice. Pe care le-a și adăugat printre bagaje. La ce i-or fi trebuit? N-o să știm niciodată. Toate pregătirile au fost gata spre sfârșitul lunii martie. Prima etapă, cea mai lejeră, a fost drumul până la Arad. Au ajuns acolo seara și s-au cazat la Hotelul Astoria. Aceea a fost și ultima noapte pe care cei doi îndrăgostiți au petrecut-o împreună în condiții de confort și civilizație.

(Continuare în pag. a II-a)

20 de milioane de iranieni, scoși în stradă de moartea Ayatollahului Khomeini

La 3 iunie, în urmă cu 20 de ani, murea Marele Ayatollah Ruhollah Khomeini. Evenimentul a scos pe străzile Iranului în jur de douăzeci de milioane de oameni. Funeraliile nu au fost scutite de incidente, cum ar fi răsturnarea trupului neînsuflețit al liderului spiritual de mulțimile dornice să-l atingă măcar o dată. Emoția publică s-a împletit cu o căldură infernală.

Cine a fost Ruhollah Khomeini și cum a ajuns să fie adorat atât de mult? În anul morții, Ruhollah Khomeini era un om trecut bine prin viață. Acest lucru, nu pentru că avea 86 de ani când a murit, o vârstă venerabilă de altfel, ci în primul rând pentru că fusese contemporan marilor evenimente ale țării sale din secolul al XX-lea. Este vorba de disputa în lumea islamică dintre secularism și laicism din anii '30-'40 (dispută care avea să facă diferența între Turcia care a asumat laicismul și Iranul care a devenit ultrareligios) și, bineînțeles, de revoluția iraniană din 1979 al cărui lider a fost. Deși nu a jucat un rol important în dezbaterea asupra secularismului, aceasta a fost o ocazie pentru tânărul Khomeini de a se întări în anumite convingeri care, ulterior, aveau să-i ghideze acțiunea publică. Al doilea motiv pentru a vorbi în acest fel despre Khomeini este că a fost activ până în ultima clipă. De pildă, în februarie 1989, Marele Ayatollah a emis un edict (fatwa) prin care Sir Salman Rushdie, cetățean britanic de origine indiană, este condamnat la moarte pentru publicarea „Versurilor satanice", un roman considerat a fi ofensator la adresa religiei islamice. Acest edict religios este unul din cele trei gesturi care l-au făcut cunoscut pe Ayatollahul Khomeini peste hotare: opoziția fermă față de imperialism și colonialism (american, occcidental, dar și est-european) și sprijinul față de criza ostaticilor din 1979-1980.

Într-un anume fel, destinul lui Khomeini era predictibil. Acesta se trăgea din familia lui Musa al-Kazim, al șaptelea din cei 12 Imami, urmașii direcți ai profetului Mohamed, care a trăit în secolul VIII d. Hr. Adevărat sau nu, în mod cert, Khomeini a crescut într-o familie atașată tradiției islamice, ca de altfel cea mai mare parte a familiilor iraniene. Neobișnuit în biografia liderului iranian este perseverența sa în studiul filosofiei occidentale.

(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Şarpele albastru" şi furcile caudine

Cartea a apărut din vina mea. În 1989, în prag de a-i alcătui referatul, Mircea Opriță mi-a spus-o prietenește: „Așa cum e, nu are șanse. Poate iei nucleele narative din ea și faci un volum de proză scurtă. Poate o retragi. Dacă nu, n-o să-ți fie cald". Nu credeam atunci că voi ajunge vreodată să trec prin ceea ce acum numesc Însângeratul Decembrie. Trăiam starea nemernică de a nu mai spera într-o astfel de lume, de aceea am insistat să-i acordăm romanului „Șarpele albastru" șansa tiparului, oricât de contorsionat și hăcuit ar fi fost acest noroc. Tipărirea cărții era șansa mea, a mea, de a mă salva de turpitudinea zilei, de nebunia în care – asemenea finalului inițial al romanului – un mesaj coerent nu putea fi emis decât dintr-un ospiciu.

Primind să fie lectorul cărții mele, Mircea Opriță știa incomparabil mai bine decât mine cât de greu va fi să trecem de furcile caudine ale ideologiei comuniste. Și tracasările au fost nu puține, cum, de asemenea, surprizele, dar simțul acut al realității, asumarea unor riscuri, tenacitatea în fața nenumăratelor inconveniente și inconforturi, strategiile lui uimitoare în „dialog" cu trepăduşii puterii, acel profesionism de profunzime, verticalitatea de caracter – toate au fost decisive pentru „traseul existențial" al „Șarpelui albastru", de la manuscris la raftul librăriei. „Eseistica" acestui calvar a făcut-o Mircea Opriță însuși, în numărul 1 al revistei Minerva, de la Bistrița, mie nu-mi rămâne decât să înșir câteva momente din „epica" lui.

Editura „Dacia" miza pe succesul de librărie al cărții: titlul, coperta incită – se spunea. E motivul pentru care (după obținerea „bunului de tipar" – asta e altă poveste!) s-a mers pe un tiraj foarte bun, încât, în fața inevitabilului „bun pentru difuzare" (în ianuarie 1989), erau gata copertate 30.000 de exemplare și tot pe atâtea așteptau încă nelegate. Dar tensiunile din redacția editurii, animozitățile cronice dintre grupuri (despre care nu eu sunt cel potrivit să vorbesc) s-au repercutat nefast asupra cărții.

S-ar putea să fiu nedrept, dar l-am suspectat pe Vasile Rebreanu (atunci redactor-șef) de neloialitate.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

3 IUNIE

Încercat fără succes să obțin formulare pentru pașaport. Ghișeul închis, nu funcționează decât luni și joi, la ore imposibile. T. se derobează politicos, nu mă poate ajuta prin relațiile lui. Mă sfătuiește însă să cer audiență la Ivaș, șeful serviciului, căci, neavând valuta necesară, crede că nu-mi vor primi dosarul la ghișeu. – Vorbit cu Fondul Literar pentru o adeverință despre banii depuși acolo în cont. Rugat pe Eugen să mi-o aducă de la București. Nu-i explic, dar cred că înțelege că am primit avizul.

Mircea Zaciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 448

Luna mai, nimicită până la capăt. Am fost până la urmă la Râu Mare, două zile, s-au mai adăugat o plenară a culturii, un simpozion Eminescu – prilej cu care am revăzut-o pe Ioana Petrescu – și altele. Am rămas cu cele zece pagini. Doar ieri, cu un efort disproporționat, încercând să reiau, am reușit să scriu... o pagină. Mâine plecăm la Timișoara pentru încreștinarea noului venit. Nu l-am văzut din 16 aprilie, de când avea 7 zile. Bucuria de a-l revedea, deznădejdea de a nu putea lucra. Nu fac nimic. Greu și fără continuitate, am reușit chiar să recitesc ce am scris.

Radu Ciobanu, Târmul târziu, Jurnal 1985-1990, Deva, Emia, 2004, p. 179

Pe plan local nu se întâmplă nimic, mai ales stau în casă, la orizontală. Reflecții nu comit fiindcă nu am sevă de genul acesta, așa că trebuie prăbușite în neființă. Pentru aducere aminte, întâmplările mici sau mai răsărite contează... Piciorul parcă începe să se dezumfle.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

3 iunie (Sâmbătă)

Soarele a răsărit la 5:33, a apus la 20:54

Luna a răsărit la 4:35, a apus la 21:06

Sărbătoare creștină: Sfântul Mucenic Luchilian și cei împreună cu dânsul; Sfânta Clotilda, regina francilor

S-a întâmplat la 3 iunie 1989

● Un avion „Boeing-747", care zbura pe ruta Australia-Europa cu 300 de pasageri și 20 de membri ai echipajului la bord, a început să aibă, la 9.000 m altitudine, comportări ciudate. La un moment dat, aparatul a pornit brusc în sus, după care a început să piardă rapid din înălțime, astfel încât 47 de persoane, care nu erau prinse de fotolii cu centuri, au fost propulsate spre diferite locuri ale cabinei. Până la acel moment, specialiștii nu au găsit explicația comportării stranii a aeronavei. Explicația urma a fi obținută numai după ce specialiștii analizau înregistrările din „cutia neagră" a aeronavei

● Filmul românesc „Rezervă la stat" a primit Premiul special al juriului în cadrul Festivalului internațional al filmului sportiv „China 1989", de la Beijing.

● A avut loc o seară culturală dedicată centenarului lui Mihai Eminescu, la Lectoratul de limbă română al Universității „Kliment Ohridsky" din Sofia.

● După cum transmitea Agenția TASS, la 31 mai 1989, ora 22:31 (ora Moscovei), ce-a de-a treia treaptă a rachetei purtătoare „Proton" – lansată în aceeași zi de la cosmodromul Baikonur pentru a plasa pe orbită sateliții din seria „Cosmos" 2022, 2023 și 2024 a pătruns în straturile dense ale atmosferei terestre, unde urma să se dezintegreze complet. Potrivit informațiilor furnizate de Departamentul de Stat al SUA, fragmente din această rachetă au căzut în zona de graniță americano-canadiană.

Ramona VINTILĂ

Agenda Elenei Ceaușescu

Conform agendei, sâmbătă, 3 iunie 1989, primirile la Cabinetul 2 au început la ora 10:10 și s-au sfârșit la ora 14:00.

Cu fiecare dintre interlocutorii sfârșitului de săptămână – Constantin Radu, C. Mihulecea, Poliana Cristescu, Victor Ciobanu și Ion Ursu –, Elena Ceaușescu a petrecut cel puțin o jumătate de ceas.

Dac-ar fi să ne închipuim acea zi de primăvară târzie cu ajutorul mărturiilor apropiaților, cu mare probabilitate, Elena Ceaușescu plecase ca de obicei de la reședință în urma lui Nicolae Ceaușescu. În vreme ce deseori el mergea sâmbăta direct în vizită de lucru pe șantierele mari ale Capitalei, ea se ducea în biroul de la sediul CC. În ultimii ani făceau drumul separat. De ce? Imposibil de răspuns prin recursul la amintirile cuiva care i-ar cita pe vreunul dintre Ceaușești. Colonelul (r) Adrian Eugen Cristea a fost adjunctul șefului Direcției a V-a a Securității din 1979 și până în iunie 1989, când s-a pensionat. Declarațiile

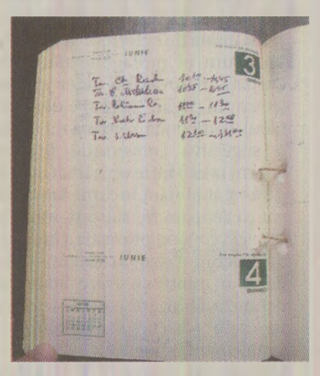

sale despre intimitatea cuplului Ceaușescu sunt revelatoare.

Nici unul dintre ofițerii care-i aveau în obiectiv pe Ceaușești nu-și depășea competențele stabilite. Nici unul dintre ei – nici măcar comandanții – nu puneau întrebări suplimentare subalternilor trimiși în vreo misiune mai deosebită, cum ar fi vizita Elenei Ceaușescu la cumnata Adela Petrescu ori depunerea salariilor ei pe carnetele de CEC ale „copiilor". Altfel s-ar fi „interpretat" la modul cel mai periculos, în sensul de „racolat" de un alt serviciu de informații. Adică nici mai mult, nici mai puțin decât spionaj, trădare de patrie etc. Spre deosebire de habitatul celorlalți demnitari, nici „tehnică" nu s-a introdus în spațiile private și birourile lui Nicolae și Elena Ceaușescu. „Ascultați" erau, în schimb, toți aceia care lucrau acolo – de la menajeră la bucătari. Ofițerii care-i aveau în obiectiv pe aceștia nu aflau însă nimic despre discuțiile de la micul dejun ori cina Ceaușeștilor. Instruiți, încă de la angajare, să nu vorbească niciodată în familie sau cu prietenii despre munca lor, a cea mai mică încălcare a interdicției, sub un pretext sau altul, ar fi fost imediat îndepărtați.

Astfel că „dezvăluiri" nu vor fi niciodată despre confesiunile ce și le făceau, între ei, Elena și Nicolae Ceaușescu.

Lavinia BETEA

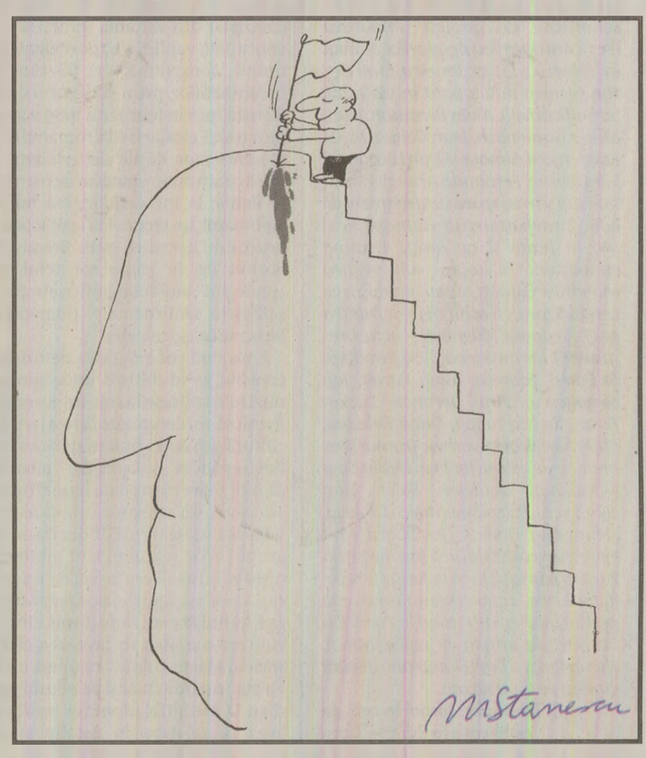

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES

ROMEO ȘI JULIETA S-AU DESPĂRȚIT PE GRANIȚA DE NORD-VEST

(Urmare din pag. I)

În seara de 26 martie s-au furișat pe malul Mureșului, undeva la marginea orașului, de unde s-au lansat pe apă în aventura vieții lor. Toată noaptea au plutit în aval. În zori, au acostat, și s-au ascuns printre boschetii de pe malul râului. Apoi, după lăsarea întunericului, au pornit din nou pe drumul apelor. Iar în dimineața de 28 martie au acostat, iar, în apropierea localității Cenad. Probabil că se simțeau deja foarte aproape de libertate, căci se opriseră pe malul stâng al râului, dincolo de fâșia arată, la mică distanță de frontieră. Poate că asta i-a și făcut să renunțe la prudența de care dăduseră dovadă până atunci: au aprins un foc și s-au apucat să-și prepare câte ceva de mâncare. Proastă idee. Firul de fum ridicat în aerul dimineții a atras atenția unei patrule de grăniceri, care i-au luat ca din oală.

Pe Mureș în jos, românii mai curajoși încercau să scape de constrângerile ideologice și sociale impuse de „Epoca Ceaușescu" FOTO: AGERPRES

Încăierarea

Aparținând pichetului Cenad, patrula era compusă din doi soldați. Ajunși față în față cu transfugii, militarii i-au legitimat și i-au percheziționat pe Vasile și Florica. Apoi, conform regulamentelor în vigoare, unul dintre ei a rămas pe loc să continuie paza frontierei. Celelalt a pornit spre sediul pichetului, escortându-i pe transfugi din spate, cu arma în poziție de tragere. Părând deja resemnați, aceștia își cărau singuri toate bagajele pe care le aduseseră cu ei până acolo. Era doar o liniște aparentă. Ajunși la câteva sute de metri de sediul pichetului, Vasile s-a oprit brusc, sub motiv că vrea să-și aranjeze bagajele. În loc de asta, a luat una dintre vâslele din lemn ale bărcii și l-a altoit în cap pe grănicerul care nu se aștepta, probabil, la acest atac surpriză. De fapt, Vasile avea de gând să-l dezarmeze pe soldat, dar de la gând până la faptă... e cale lungă. În încleștarea care a urmat, cei doi s-au rostogolit spre malul apei cărându-și pumni care pe unde apuca. La un moment dat, grănicerul a avut prezența de spirit să-și scoată din armă încărcătorul plin cu muniție de război. Neînțelegând manevra, Vasile a făcut ceea ce fac adeseori românii viteji ajunși la ananghie. Adică și-a chemat femeia în ajutor: „sări că mă împușcă". Iar Florica, fată simplă, nedeprinsă cu subtilitățile armamentului de infanterie, a sărit. A luat cealaltă vâslă și l-a otânjit și ea pe grănicer. Apoi, scăpat de pericolul imediat, Vasile i-a luat pușca militarului, a rupt-o la fugă și a sărit, cu ea cu tot, în apele Mureșului. Aceea a fost clipa în care dragostea lui cu Florica s-a încheiat definitiv. Ea a rămas pe malul românesc, reținută de grăniceri și apoi arestată, anchetată și trimisă în judecată. Fără să-i mai pese în vreun fel de soarta iubitei, Vasile a înotat voinicește, și a ajuns pe teritoriul maghiar. Unde și-a pierdut definitiv urma.

Ani de pușcărie

Judecat în regim de urgență, procesul celor doi transfugi s-a încheiat pe la mijlocul lunii mai 1989. Cea care a dat însă ochii cu judecătorii militari a fost doar Florica. Arestată deja preventiv, ea a fost condamnată, la capătul procesului, la un an de pușcărie pentru „tentativă de trecere frauduloasă a frontierei". În schimb, curajul de a-l fi lovit pe grănicer i-a adus patru ani de detenție sub acuzația de „ultraj cu violență". Chiar și absent și judecat deci în lipsă, Vasile s-a ales cu o sentință mult mai complexă. Reușita fugii lui din țară a „cântărit" în ochii magistraților exact trei ani de închisoare. În schimb, bătaia cu grănicerul i-a adus alți cinci ani, pentru „ultraj". Cea mai gravă faptă reținută în seama lui a fost însă cea de „tâlhărie în dauna avutului obștesc", adică faptul că confiscat, prin violență, arma grănicerului, infracțiune „evaluată" la 15 ani de pușcărie. La care s-au mai adăugat șapte ani pentru „nerespectarea regimului armelor și muniților". În plus, arma fără încărcător și muniție, dusă de el în Ungaria a fost taxată drept „contrabandă" și i-a mai adăugat încă șapte ani de detenție. Conform legii el ar fi urmat să execute pedeapsa cea mai grea: cea de 15 ani. Aiurea! Dacă Florica a făcut, totuși, vreo câteva luni de pușcărie, Romeo de la Tăbăcăria Jilava, Vasile pe numele lui, nu a mai apucat să treacă nici măcar o zi pe la „întristare". Iar peste mai puțin de un an Revoluția i-a preschimbat, pe amândoi, în victime ale regimului comunist. Vasile nu s-a mai întors în țară. Florica a părăsit și ea România, iar acum trăiește undeva prin Austria. Să fi rezistat dragostea lor fugii lașe a bărbatului? Probabil că nu. Dar cine știe, ascunse sunt căile inimii.

Vasile SURCEL

ARTICOLUL ZILEI

„Pelicula de aur"

Devenită tradițională, competiția cinecluburilor bucureștene, aflată la cea de a XI-a ediție, ne-a oferit mult așteptatul prilej de a cunoaște și mai bine starea cineamatorismului din Capitală, în chiar preajma finalelor republicane ale cercurilor artistice și științifice, sub generoasa emblemă a celui de al VII-lea Festival Național „Cântarea României".

Concursul „Pelicula de aur", parte componentă a manifestărilor cultural-artistice desfășurate în cadrul etapei de masă a Festivalului, are drept scop, după cum se știe de ani de zile, stimularea creației neprofesioniste locale, în vederea realizării unor variate genuri de filme, cu un bogat conținut tematic și de calitate artistică superioară, filme inspirate din viața socio-politică sau socio-economică și tehno-științifică a Cetății, aflată în continuu și plin proces de înnoire.

Deși sunt unele opinii cum că cineamatorii bucureșteni au lucrat mai puțin în acești ultimi doi ani sau că unele cinecluburi și nume de realizatori de gen lipsesc de pe ecranul concursului, sunt niște puncte de vedere pe care trebuie să le luăm în seamă și să le analizăm...

La prima vedere așa este: filmele prezentate în fața juriului sunt relativ restrânse ca număr, dar, din unghiul meu de vedere, acest lucru nu dovedește slăbiciune, ci autoexigență, în primul rând din partea autorilor înșiși, care se pare că nu s-au mai încăpățânat, ca la alte ediții ale „Peliculei de aur", în a-și prezenta toate încercările lor, chiar și cele mai neizbutite. Iar pe de altă parte, este evident că organizatorii au efectuat o bună și necesară preselecție a filmelor propuse de cineamatori și cinecluburi, dar, având drept obiectiv calitatea și eficiența educativă a peliculelor, ei au promovat spre a fi văzute de public și de juriul profesionist numai acele titluri care reușesc să transmită o idee, un gând, un sentiment, filme care lasă să se întrevadă, în același timp, și solida platformă civică și artistică, dobândită la ora actuală de cineamatorii bucureșteni.

La acest deziderat au răspuns cu talent, spre lauda lor și a organismelor tutelare, cineamatorii care au prezentat filme mult mai diversificate ca gen și factură stilistică, fiind pe merit menționate în palmares. Astfel, merită amintite câteva titluri de filme premiate: Ultimul examen de Lucian Petcu de la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor (despre testarea noului pod de la Cernavodă), eseul Acasă, de Lizeta Rusănescu („Agerpres"), documentarele Rotorul și 25 de ani de producție de Ștefan Alexandru (IMGB), Disrom și Oamenii oțelului de Victor Colonelu (de la Întreprinderea 23 August), Calculatorul vechi și nou și Mori tubulare cu bile de Marius Rasidescu (Institutul de Cercetări și Proiectări pentru Industria Lianților și Azbocimentului), Chemarea de Dorin Goagă (Cineclubul „Micronul"), Calculatorul de Stela Mocanu (Ecran-Util), Mărul de Val. Bobocică (Institutul de Studii, Proiectări și Cercetări pentru Industria Alimentară), Cu și fără emoții de Constantin Manolache (ITA-film), Vedere peste pod, de Gheorghe Eftimescu („Cine-Studio I").

Îmbucurător este și faptul că la această ediție s-au afirmat nume noi de cineaști amatori și că pe genericul multor filme se pot citi (cinste lor!) numele unor mari întreprinderi care sprijină cu multă consecvență mișcarea artistică de masă și nu greșesc: cei cărora le-au acordat această încredere au meritat-o. Aceasta cred că este și concluzia la care au ajuns spectatorii cărora le-au fost dedicate aceste pelicule concise - arta amatoare, arta concizie! -, colegii de muncă ai creatorilor, legați de cineclub prin același univers de preocupări.

Geo Saizescu
Cinema, nr. 6/1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

Rugat-de ziariștii arabi să vorbească despre România, întervievatul a prezentat date uimitoare ale revoluției industriale și agrare. În 25 de ani, producția industrială crescuse de 120 de ori, agricultura producea de 10 ori mai mult, iar venitul național crescuse de circa 40 de ori. „Într-un singur domeniu suntem împotrivă să ne angajăm, și anume la producerea armelor nucleare – deși, din punct de vedere tehnic, România are astăzi această capacitate", asigura Ceaușescu.

Lauda aceasta – deșartă, ca atâtea altele – a susținut imaginea de pericol mondial construită lui Ceaușescu.

Recurs la „perestroika"

Întrebat ce părere are despre perestroika lui Gorbaciov în URSS și dacă și în România există preocupări asemănătoare, Ceaușescu a răspuns că România „a adoptat o poziție proprie în dezvoltarea economico-socială și în construcția socialismului". „Am trecut, de peste 20 de ani, la autoconducere și autogestiune, la crearea unui sistem democratic de conducere a activității economico-sociale. Ceea ce ne propunem este să perfecționăm acest sistem, nu să-l modificăm!", a accentuat secretarul general al PCR.

„Târgul Olarilor" la Cluj

La Muzeul Etnografic al Transilvaniei din Cluj-Napoca, sub egida Festivalului Național „Cântarea României", era în plină desfășurare expoziția județeană de artă populară. În cadrul acesteia au fost prezentate vizitatorilor obiecte din lemn – fluiere, ciubărașe și cofițe –, costume populare, cergi, covoare, fețe de masă și ștergare. Din inițiativa muzeului, an de an era organizat și „Târgul Olarilor". Ediția din '89 a târgului a reunit cei mai mari artiști populari din vestite centre de ceramică românească, în frunte cu Horezu.

Miliția, în acțiune

A venit vara, s-a aglomerat și traficul! Prin comunicat oficial, Inspectoratul General al Miliției – Direcția circulație s-a adresat șoferilor cu sfaturi de bine. Majoritatea se refereau la reducerea vitezei, (exemplu negativ – un șofer traversând localități „cu nu mai puțin de 112 kilometri pe oră"!). Așadar: atenție maximă la traversarea localităților rurale, adaptarea vitezei autovehiculului la condițiile de drum, reducerea vitezei în viraje și în apropierea trecerilor de pietoni.

Iar în finalul comunicatului, apel la părinți și educatori, ca să explice celor mici unde și cum să se joace pentru a nu fi expluși accidentelor rutiere. Autoritatea Miliției populare era vădită și asupra românilor în rol de tați, mame și bunici!

Serbările florilor, în Mehedinți

Ca de câțiva ani încoace, și în 1989, la sfârșitul primăverii, în județul Mehedinți s-au ținut „sărbători tradiționale". La Ponoarele, a avut loc „sărbătoarea liliacului", la Stârmina „sărbătoarea salcâmului" și la Lunca Vânjului „sărbătoarea mărgăritarului". Sărbătoarea liliacului se organizase prima dată în 1965. Aici, spune legenda, Sfântul Nicodim a vrut să ridice o mănăstire. Tot aici se află podul natural supranumit „Podul lui Dumnezeu". Presa din '89 vorbește însă numai despre formațiile artistice laureate ale Festivalului „Cântarea României", care au evoluat pe scenele în aer liber. Iar „Sărbătoarea salcâmului" de la Stârmina „a întrunit pe deplin metafora muncii în domeniul albinăritului".

Noutăți medicale

Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau" din București scosese pe piață „Nivgrip", un vaccin antigripal cu virusuri inactivate. Spre deosebire de vaccinurile antigripale din alte țări, specialiștii români susțineau că cel produs de institutul din București avea în componența sa virus integral purificat, ceea ce asigura o protecție de peste 80%. Doritorii nu erau însă asigurați că-l puteau găsi în farmacii.

Doliu în Iran

A încetat din viață fondatorul Republicii Islamice Iran, Ayatollahul Ruhollah Al-Moussavi Al-Khomeini. Lider carismatic, Khomeini a fost iubit de poporul iranian, pe care l-a condus timp de 10 ani. În 1989 a devenit cunoscut în Vest mai ales pentru condamnarea la moarte a scriitorului cu cetățenie britanică Salman Rushdie. La 14 februarie, Ayatollahul Khomeini transmitea, prin intermediul radioului iranian, fatwa care îl condamna la moarte pe autorul „Versetelor satanice", carte pe care, cică, nici măcar nu ar fi citit-o. După moartea sa, poziția de lider suprem al Iranului a fost preluată de Ali Khamenei, până atunci președinte al Republicii.

Finaliști la box

Doi români s-au calificat în finala Campionatului european de box de la Atena. La categoria semiușoară Daniel Dumitrescu l-a învins cu 5-0 pe campionul italian Giorgio Campanella, urmând să se întâlnească, pentru cucerirea aurului, cu sovieticul Konstantin Tsiu. Pugilistul Rudel Obreja s-a calificat în finală după ce-l învinsese pe bulgarul Rosen Ibișev.

Alexandra ZOTTA

Scînteia
ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
Anul LVIII Nr. 14 533 Sîmbătă 3 iunie 1989 6 PAGINI 50 BANI
Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu
ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.
INTERVIUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU
acordat cotidianului „Al Wahda News" din Emiratele Arabe Unite

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

Diana stă mai mult pe la școală, un obicei deloc benefic. Vremea e frumoasă... Colocviu Panait Istrati, 15 comunicări. E sărbătorit și istratianul Alexandru Talex, cu prezența cunoscutului, acum, Roger. Dadoun. În „Le Monde", Bujor Nedelcovici scrie despre prăpădul filmului românesc. Havel crede că, totuși, vor începe reformele și în Cehoslovacia, altfel nu se poate. Bush va merge la Varșovia și la Budapesta. Imre Pojgay zice că în ochii poporului maghiar politica pigmeului peltic este ucigașă, asta e o problemă europeană, precizează el, nu una româno-maghiară. O biserică baptistă din Comănești este dărâmată, iar preotul Chivoiu arestat. Convoaiele militare sunt împiedicate de civili să pătrundă în piața din Pekin, unde sunt și răniți. Se discută încă intervenția Veronicăi Soulé din „Libération" în legătură cu patrimoniul cultural de la noi, aflat în primejdie, iar speranța românilor crește prin aceste acte de solidaritate cu pătimirile românilor. Andrei Pleșu e izgonit din București, „exilat" în localitatea lui de baștină. Ion Negoițescu vorbește despre Mircea Dinescu, mulți susțin că poetul joacă la două capete. Treizeci de personalități din Franța semnează un protest împotriva încălcării bestiale a drepturilor omului în România: Eugen Ionescu, Emil Cioran (pentru întâia oară în viața lui, semnificativ!!!), Alain Becanson, Jean-Marie Domenach, Jean Cohen, M. de Rougemont, Simone și Jean Lacouture, Jean Sterne, Fernando Arabal. Hai că nu-i rău să mai scriem un fragment de odă: „Tu depărtarea ne-o apropii, ne-o pui în brațe și ne arăți/ Drumul cunoașterii în toate, sub veghea mândrilor Carpați,/ Spre comunism ne conduci țara, cu ochii treji, cu fruntea sus!" (Cedomir Milenovici – și tu, brutusule?!). În emisiunea „Teze și antiteze la Paris", Monica, Alain Paruit, Ion Negoițescu, Virgil Ierunca, Lucian Raicu, Rodica Iulian, Oana Orleanu, Bujor Nedelcovici vorbesc frumos și cu prețuire de colegii lor Dan Deșliu, Ana Blandiana, Octavian Paler, Dan Hăulică, Al. Paleologu, Mircea Dinescu, Ștefan Aug. Doinaș, Geo Bogza, Dan Petrescu etc. Aceștia au și fost invitați la Paris să participe la manifestările prilejuite de ziua Franței. Doina Cornea este poftită de dna Mitterand la Paris. E și un interviu amplu cu regele Mihai, Nestor Rates și Emil Hurezeanu discută cu el ca de la om la om.

C. Trandafir, Jurnal în curs de publicare la Editura Libra

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Șarpele albastru" și furcile caudine

(Urmare din pag. I)

Cu ani în urmă, el a fost acela care mi-a facilitat debutul în „Tribuna", acum însă aveam destule avertismente și confirmări că joacă pe tabla unui șah bolnav, în care „Șarpele albastru" ar fi trebuit să fie arma surpriză a loviturii de grație asupra prezumtivilor săi adversari din redacție. Așa se face că fostul Dulea (sau cum să-l numesc?), faimosul gardian al culturii, la primirea exemplarelor de semnal, avea deja trimiteri exacte la pagină și rând, ce urmau, chipurile, să deconspire subtextul, subiacentul nociv nesesizat de „vigilența" slujbașilor de rând.

În consecință: nenumăratele mele chemări la editură, drumurile lui Dumitru Matală la Cluj (din partea acelui defunct consiliul, zis al culturii etc.), referatele externe (benefic mai cu seamă acela al domnului V. Fanache), ședințele editorilor, chemările unora dintre ei la București, zvonurile și faptele de târg (se știa deja de pățania cărții, un șef de restaurant o procurase nu știu cum, Alexandru Vlad găsise un exemplar din varianta interzisă la... anticariat!, s-ar fi găsit o posibilitate ca tirajul „compromis" să fie vândut basarabenilor, prim-secretarul de la Bistrița încă în februarie 1989 o avea pe birou și, cică, ar fi citit romanul cu... plăcere – mde, de-ale vieții cinisme –, după ce am dus un autocar de oameni la Rohia, la înmormântarea lui N. Steinhardt, un securist a căpătat pofta bruscă de instruire întru literatură, dorind de la mine tot felul de „prelegeri" biobibliografice etc. etc.), șantajele sentimentale, financiare, birocratice, „ideologice".

E picantă ședința de la defunctul consiliu, zis al culturii, unde gardianul Dulea pusese la cale un scenariu menit să-mi decapiteze cartea (șefi de cultură din două județe și încă vreo doi trepăduși „de la centru", albaștri de indignare că se poate scrie și tipări așa ceva), un scenariu însă care trebuia să lovească și în Editura Dacia, în grupul ei de rezistență, în profesioniștii editurii. „Piesa" a fost dată peste cap – mi s-a spus – de intervenția domnului Romul Munteanu, singurul care a opinat în favoarea cărții mele și a făcut-o de așa manieră încât l-a pus în gardă chiar și pe zelosul gardian D. De altfel, domnul profesor avea să relateze în detaliu și cu savoare despre ședința aceasta în articolul „Șarpele albastru" sau cum a fost „dulit" un roman, publicat în nr. 4/1990 al Suplimentului „Dimineața".

În prealabil, trimisesem o scrisoare deznădăjduită lui D.R. Popescu în speranța (jenantă, e drept) că, de vreme ce-mi girase în 1978 debutul editorial, va putea săvârși un al doilea episod de orgolioasă generozitate, scoțându-mi cartea de sub ghilotină. Dacă și cum a reacționat? La ședința cu pricina de la București a participat și el și a opinat atât: „Tovarăși, prea mult zgomot pentru o carte mediocră". Aserțiunea aceasta poate fi, cu onestitate, comentată, așezată în adevăr doar de cei care au citit „Șarpele albastru".

În cele din urmă, s-a găsit o soluție de compromis: să se introducă modificări în patru din cele șase capitole ale romanului, ce trebuiau retipărite și introduse în cealaltă jumătate a tirajului încă necompactată, plus... schimbarea cromaticii coperții. Așadar, zelul ideologico-propagandistic s-a poticnit în fața finanțelor, căci cartea dată în întregime la topit ar fi provocat o pagubă serioasă în bugetul editurii, or banii n-aveau cum fi recuperați de pe spinarea redactorilor. Nu mai exista alternativă și D. Matală a venit la Cluj instruit în consecință.

Era început de vară, 1989... Poate fi uitată o asemenea zi? Eram la o masă lungă, interminabilă patru oameni: D. Matală. Vasile Igna, Mircea Opriță și eu. Poate fi uitată hăituiala de atunci...? Ciudat: trăiam un alt scenariu, încă unul, participam eu însumi la alcătuirea lui. Toți patru eram marionete și în același timp mânuitorii lor; păpuși și păpușari – fiindcă nu mai exista alternativă. Protestam stupefiat ca apoi să renunț, căzând în apatie, abulie, săream din nou de pe scaun, îndurerat de forfecările ce nu aveau cum fi ocolite, treptat căpătasem tentații sadice, avansam eu „tăieri", începea să-mi placă durerea amputării.

Dintre chipurile prezente atunci se detașează acela al lui Vasile Igna. Condescendent și persuasiv, răbdător și abil, a reușit tot timpul să mă potolească și să mă readucă de fiecare dată la masă. În fond, nu mai era vreo alternativă, nu? Trebuia să salvăm ce se putea. Devenirăm coautori!

Preambulul cărții a fost redus la jumătate, iar personajul meu nu mai

urcă acum pe o statuie ecvestră a unei mari piețe, cu oameni înconjurați de un cordon de milițieni, ci călărește una dată în întregime la topit ar fi provocat o pagubă serioasă în bugetul editurii, or banii n-aveau cum fi recuperați de pe spinarea redactorilor. (Nu puteam renunța nicicum la motivul calului). A fost redusă o largă secvență cu o femeie nonagenară, fiindcă, mde, în comunism nu există bătrânețe dizgrațioasă și macerată de suferință. A dispărut un drum al protagonistului prin Carpați în tovărășia unor țigănci (cuvântul „țigan" aproape devenise tabu). Pudibondă, cenzura mi-a tăiat o sugestivă conversație (țineam enorm la ea!) între un bărbat aflat în closet și altul afară, în curte. Am observat că cenzura nu suporta introducerea în context prozastic a limbajului de lemn: așa mi-a căzut un episod de la o nuntă cu fraze luate din defuncta „Muncă de partid" și un altul în care discursul funebru la înmormântarea unui primar e alcătuit din propoziții și sintagme luate din omagiile către Ceaușescu. Îmi erau aduse reproșuri că tinerețul școlar nu apare în gesticulația lui zglobie, cu mimica lui optimistă, cu încrederea lui în... etc.; că lipsa de demarcație între normalitate și zona bolnavă a lumii nu corespunde realităților acelora multilateral... Așa, un securist nu mai pune pe masă revolverul, ci... pulovărul (liniștitoare convertire civică); vocabula „nebun" și sinonimele sale au dispărut cu desăvârșire; o pacientă nu mai afirmă „astăzi sunt normală", ci „astăzi sunt în formă"; a iritat tot timpul apelativul „recuperatule" sau sintagma „normalitate omologată"; „ministru mort" a devenit „milionar mort"; n-a fost acceptată divagația unui personaj potrivit căruia gama minor este gama viitorului etc. etc. etc.

Ceea ce nu înseamnă că au lipsit situațiile când n-am acceptat forfecarea. Altfel, șarpele meu albastru risca să ajungă o rămă vânată. Am reușit mai apoi ca în locul acelor zeci de pagini scoase să introduc (deși elaborate contracronometru) altele, apropiate valoric, încât (avea să mi se spună mai târziu) pe motivul acesta, la București, într-un anume birou s-a ridicat o sprânceană admirativă (vai de surâsul călăului!).

Ieșind seara din editură, D. Matală mi s-a mărturisit pe neașteptate: „Domnule Cotuțiu, eu nu mai vreau să trec printr-o astfel de experiență. În cazul unor cărți modeste, hai, mai înțeleg, dar să trebuiască să organizez mutilări la cărți precum „Șarpele albastru", ei bine, nu! De altfel, să știți că fac demersuri să mă transfer sau pur și simplu am să-mi dau demisia. Nu mai suport". Eu atunci am fost generos: l-am înțeles și... m-am compătimit.

Avatarurile cărții și ale autorului au avut și o „dimensiune" teritorială. Din ordinul secretarului cu propaganda de la județ (o combinație de Farfuridi, Conu Leonida și un fripturist de mâna a doua) am fost dat afară de la Inspectoratul Școlar al județului Bistrița-Năsăud, unde lucram, iar la apariția cărții s-a interzis orice acțiune în favoarea ei și a autorului. Trei oameni din județ au avut însă curajul să nu țină seama de această interdicție: Vasile Greluș, director pe atunci al Liceului Industrial din Beclean, Costel Miron, director al Liceului Agroindustrial Beclean (organizând câte o întâlnire cu public), și George Gavriluțiu, care a inserat în revista „Izvoare", a Casei de Copii din Beclean, comentariul „Paratext la Șarpele Albastru", de Mioara Abrudan.

Romanul nu este, desigur, un eșec. Doar povestea tipăririi este cea care-i dă această marcă a mutilării, altfel, îl consider (asemenea comentatorilor de până acum) închegat, rotund, unitar.

Cornel COTUȚIU

Liniște! Scorniceștiul se vede din satelit...

Nicolae Ceaușescu a avut o copilărie obișnuită, ca a oricărui tânăr din vremea lui. Propaganda îl prezenta însă ca pe un vajnic revoluționar, decis de mic să schimbe soarta lumii

(Urmare din pag. I)

„Primăvara și toamna, elevii liceului scorniceștean erau obligați să meargă la lucrările culturilor agricole. Ei continuau să lucreze fizic chiar și după ce, în mod surprinzător, aflau de la Radioteleviziune și din presă că în localitatea lor... muncitorii și țăranii au «raportat» deja încheierea muncilor. Deși nu acesta era adevărul, Scorniceștiul devenea primul oraș din țară care raporta – cu statistici false, bineînțeles – încheierea lucrărilor agricole. Și asta nu oricum, ci cu recorduri în producția de porumb și de grâu așa cum nu s-au mai înregistrat vreodată în istoria agriculturii! Deși beneficiau de o imagine publică excelentă (de gospodari-model), scornicești stăteau «la rând» pentru a-și cumpăra alimente pe cartele, trebuind să dea exemplu astfel celorlalți români.

Tot din Scornicești proveneau numeroși oameni care primeau, pentru „merite" excepționale, distincția de „Erou al Muncii Socialiste". Și, pentru ca primul gospodar al țării să fie mândru de harnicii săi concitadini, activiștii de partid au inventat o gogoriță: muncitorii și țăranii Scorniceștiului lansau – din «inițiativă proprie» – apeluri și chemări de concurență în întrecerea socialistă (se subînțelege că aceste apeluri erau inexistente în realitate). Apoi intra în funcțiune rolul mass-media: în emisiuni și în paginile ziarelor se consemnau cu majuscule „minunile" săvârșite la Scornicești: pământul cel mai mănos; aerul cel mai curat; apa cu proprietățile cele mai tămăduitoare... Dacă mama lui Nicolae Ceaușescu (Alexandrina) nu se deosebea cu nimic de țărăncile obișnuite ale zonei, în schimb, tatăl (Andruța) se încadra lejer printre petrecăreții satului. În ciuda simplității părinților lui Ceaușescu, turiștii care treceau prin Scornicești aveau ocazia să le admire chipurile gravate sculptural pe o placă de lemn care trona deasupra fântânii din fața casei lor (casă modernizată prin 1985, după arhetipul caselor tradiționale cu specific rural). La Biserica construită special pe dealul din apropierea casei erau pictați chiar Alexandrina și Andruța, încadrați în pleiada sfinților, în timp ce istoricele lor fotografii s-au expus la loc de cinste pe vitrinele muzeului local. Paradoxul rezidă din faptul că proslăvirea părinților lui Ceaușescu s-a înfăptuit chiar dacă cuplul dictatorial afișa valențe ateiste!

S-a creionat apoi o «aură» pentru frații «luminaților conducători», știindu-se că mama Alexandrina dăduse naștere la 10 copii. Deși aveau cu toții carențe în instrucția școlară, PCR (în abrevierea ironică a poporului: Pile-Cunoștințe-Relații) le-a completat rapid studiile și, în virtutea «documentelor» elaborate, au ocupat funcții pe măsura «pregătirii»: Andruța – general în Departamentul Securității Statului; Ilie – ministru adjunct în MApN; Ioan – vicepreședintele Planificării; Florea – redactor la ziarul Scînteia, oficiosul partidului unic, Marin – șeful Agenției Economice din Viena; Elena Bărbulescu – inspector general la Inspectoratul Școlar Județean Olt; Maria – vicepreședintă la Crucea Roșie; Barbu Petrescu – primarul general al Capitalei (...). Este interesant de știut că, în timpul anilor mei de școală, Elena Bărbulescu, a fost directoarea Liceului Agroindustrial Scornicești. I se spunea, cu frică, «doamna». Era soția lui Vasile Bărbulescu, ministrul Agriculturii. Când auzeam că «vine doamna», tremuram alături de profesorii noștri! Îmi amintesc cum, în timpul unei ore, a intrat intempestiv în clasă și l-a pălmuit pe profesorul de la catedră în fața noastră! și câte și mai câte! După revoluție, «doamna» mergea pe stradă și ne căuta insistent privirea, salutându-ne. După ce a suportat câțiva ani de indiferență publică, a trecut la cele veșnice..."

Ceaușescu era un sentimental: ținea ca la vizitele lui să fie numai cei din Scornicești. „Ultima oară cand a venit, la 26 ianuarie 1989, la Seaca era ger și viscol", ne povestește domnul Neacșu. „A coborât din elicopter, l-a certat puțin pe Vasile Bărbulescu. A venit cu câinele lui, Corbu. Au venit pionierii și l-a luat la rost pe Vasile Bărbulescu că de ce nu i-a spus să le fi adus măcar niște bomboane. Era frig, copiilor le curgeau nasul și Nicolae Ceaușescu și-a scos batista să-i șteargă la nas".

Localnicii nu își aduc aminte să fi fost vreo tulburare la Revoluție. Se pare că doar nebunul satului (care între timp a murit) a strigat „Jos tovarășu'!". În rest... conform unor date din 1838, Scornicești avea 6.615 pruni. Astăzi în Scornicești, infracționalitatea are cam aceleași cote ca înainte de '89. Mâine, poimâine și restul zilelelor perpetuează cuvintele domnului Neacșu: „10, 15, 20 de ani, la Scornicești tot pelerinaj va fi, că vrem, că nu vrem, că ne convine, că nu ne convine. Nu putem șterge istoria...".

Păcat că nu a fost nici un satelit martor al derulării unei dimineți istorice în Scornicești: familia doarme pe lavițe întinse pe lângă pereții casei cu două încăperi. Mama, o femeie supusă și muncitoare, nu prea are ce să pună pe masă copiilor, mămăliga fiind mâncarea de bază, iar singura avere – trei hectare de pământ, câteva oi și finanțele capului familiei obținute din croitorie. În acea dimineață, fiul preferat al mamei nu voia să mănânce. Făcuse patru clase la școala din sat, nu avusese cărți, adesea mergea la lecții descult, nu avea prieteni, era nervos și imprevizibil. În acea dimineață, puștiul mărunțel și bâlbâit pe nume Nicolae Ceaușescu pleca din sânul familiei sale pentru a-și găsi un rost la București. Ar fi fost interesant.

Roxana ROSETI

DIN ARHIVA CC AL PCR

Stenograma ședinței Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, din ziua de 2 iunie 1989

Ședința a fost prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Stimați tovarăși,

Comitetul Politic Executiv, cu paticiparea membrilor guvernului, primilor-miniștri și cadrelor de conducere din ministere și centrale, a dezbătut problemele activității economico-sociale pe primele cinci luni ale acestui an, îndeosebi pe luna mai, și prevederile pentru planul pe iunie, care asigură și trebuie să asigure realizarea în bune condițiuni a planului pe semestrul I în toate domeniile de activitate.

Pe parcurs s-au clarificat o serie de lucruri, s-au subliniat câteva măsuri care trebuie să le realizăm în cel mai scurt timp, în termenele pe care le-am stabilit în cursul ședinței și nu vreau să mă mai refer la ele. Ce doresc însă să subliniez, tovarăși? Că nu putem fi mulțumiți cu rezultatele din primele 5 luni. Este adevărat, pe ansamblu, ritmul de creștere a producției industriale poate fi considerat satisfăcător, dar în practică un s-au realizat prevederile de plan la producția fizică, la produsele de importanță deosebită și care au rolul hotărâtor pentru dezvoltarea economiei naționale, și aceasta se referă, în primul rând, la situația din activitatea minieră și petrolieră, la nerealizarea unor produse foarte importante în sectorul minier, începând cu cărbunele cocsificabil, dar și alte produse, la nerealizarea producției de petrol care au creat o serie de greutăți în buna aprovizionare tehnico-materială.

În al doilea rând, aceasta se referă la metalurgie și la Ministerul Industriei Chimise unde, de asemenea, nu s-au realizat o serie de produse chimice foarte importante.

Ați auzit aici nerealizările în metalurgie, pe ansamblu, dar la o serie de produse importante restanțele sunt mult mai mari și care au creat greutăți reale în buna aprovizionare a ministerelor constructoare de mașini și a altor sectoare de activitate.

Nu s-au realizat mai mult de 35% din producția de îngrășăminte, aproape 40 la sută din producția de fire și fibre și alte produse, deși Ministerul Industriei Chimice nu a dat realizare a producției valorice, dar în realitate nu a dat economiei produse deosebit de importante, au creat greutăți foarte mari în buna desfășurare a activității de producție.

Mai sunt și alte sectoare, mă refer însă numai la acestea, pentru că doresc și prin aceasta să subliniez necesitatea de a fi luate toate măsurile pentru realizarea în bune condițiuni a producției în domeniul minier la toate produsele, în domeniul petrolier și în domeniul metalurgiei,și în domeniul chimiei, pentru că ele au un rol foarte important privind asigurarea bazei tehnico-materiale pentru întreaga economie națională.

În mod corespunzător trebuie să tragă concluzjile aici ministerele, organele centrale. Sigur, Consiliul de Miniștri, ca atare, dar și comitetele județene de partid, primii secretari care sunt prezenți la această ședință pentru a analiza, în cadrul organelor de partid, cu conducerile întreprinderilor, măsurile ce trebuie luate în vederea lichidării stărilor de lucruri negative și îmbunătățirii întregii activități, realizarea în bune condițiuni a prevederilor planului.

Au participat și sunt prezenți la ședință toate centralele. Nu am auzit pe nici un director de centrală cum privește această stare de lucruri și atunci se pune pe drept cuvânt întrebarea dacă centralele au înțeles pe deplin rolul care îl au în economia națională, rolul ca organizator în înfăptuirea planurilor de dezvoltare economico-socială pe principiile autoconducerii și autogestiunii.

Nu am creat centralele numai ca să avem niște organisme suplimentare și funcțional suplimentare. Centralele au un rol hotărâtor în cadrul planificării și conducerii economiei pe baza principiilor autoconducerii și autogestiunii! Este necesar ca după ședința aceasta, pe consilii de ramuri, și, dacă este necesar, și pe fiecare minister, să se dezbată, și este necesar să se dezbată, cu cadrele de conducere, cu centralele toate problemele legate de buna realizare a planului, de felul în care centralele trebuie să-și îndeplinească rolul pe care îl au în cadrul economiei noastre naționale.

A doua problemă asupra căreia vreau să atrag, în mod deosebit atențiunea, este aceea a realizării exportului unde, pe ansamblu, lucrurile sunt nesatisfăcătoare. Dacă avem o creștere față de anul trecut importantă a producției marfă, nu s-au asigurat măsurile necesare, practice, pentru a realiza cu prioritate producția de export. Această răspundere o poartă, fără nici o îndoială, ministerele și celelalte organe centrale, inclusiv Comiteul de Stat al Planificării care răspunde direct de asigurarea realizării acesteia.

Ministerul Aprovizionării, CNST-ul care, ca organe de sinteză, răspund direct de a asigura tot ce este necesar pentru realizarea producției de export. Ați auzit aici la unele ministere de o situație cu totul nesatisfăcătoare.

Este de neînțeles ca să se realizeze planul cu 6%-8% față de anul trecut și exportul să fie sub anul trecut. Nu se poate la nici un minister pune problema lipsei de contracte. Este adevărat, nu avem realizate contractele pe întregul an, dar din contractele existente până la data aceasta nu s-au realizat nici 50%. Deci avem contracte de peste 2 miliarde o sută de milioane care permiteau realizarea în bune condițiuni a producției de export în întregime! Atrag foarte serios atențiunea tuturor ministerelor și centralelor de a analiza – astăzi și mâine –, dacă este necesar, concret toate problemele exportului și măsurile pentru ca în luna iunie să avem îmbunătățire radicală a activității de producție, de a realiza planul de producție și chiar de a stabili fiecare program cu cât recuperează în această lună și în întregime pe trimestrul III toate nerealizările la export. Nu stabilim acum. Așteptăm ca, conducerile ministerelor, cu centralele împreună, cu Consiliul, să prezinte propuneri în această privință, sub conducerea – desigur – a guvernului, organelor centrale care se ocupă de această problemă.

Am atras atențiunea despre activitatea Ministerului Comerțului Exterior. Nu se poate admite o atitudine pasivă, de simplu înregistrator. Ministerul Comerțului Exterior, care are un aparat puternic, – întreprinderile de comerț exterior –, trebuie să aibă un rol activ și poartă răspunderea principală în desfășurarea activității de comerț exterior. Trebuie să spun că nu se poate considera satisfăcătoare activitatea pe care o desfășoară astăzi Ministerul Comerțului Exterior în privința aceasta și trebuie de analizat și stabilite măsuri hotărâte pentru a lichida această stare de lucruri.

Am discutat despre faptul că avem producție, marfă pentru export în stoc de aproape 1,400 miliard de dolari pe ambele relații. Am stabilit măsurile pe care trebuie să le luăm și nu vreau să mă refer la ele. Este însă necesar ca atât ministerele productive, centralele, Comerțul Exterior, Ministerul de Finanțe și băncile să-și îndeplinească corespunzător atribuțiile și răspunderile ce le revin fiecăruia, sarcinile de mare importanță pe care le au. Nu se poate considera normală o asemenea situație! Și trebuie, în cursul lunii iunie, să lichidăm această stare de lucruri nesatisfăcătoare în activitatea de comerț exterior!

Sunt probleme care trebuie să le analizăm foarte serios legate de buna funcționare a unităților de producție. Este inadmisibil, tovarăși, să avem centrale, unități, – un număr important de unități – care nu lucrează la întreaga capacitate; ca să fie clar pentru toți tovarășii de aici, spre exemplu, la îngrășămintele de azot avem o capacitate de peste 3 milioane de produs și producția anul trecut a fost de 2 milioane. Pe primele 5 luni este mai mică chiar decât acum un an.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Cancelarie, dos. nr. 40/1989

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

FILMUL DESPRE NICOLAE IORGA, ÎN CONFLICT CU IDEOLOGIA

Constantin Vaeni, în perioada 1986-1989, a realizat fimul artistic „Profesorul", despre viața și activitatea lui Nicolae Iorga. La vizionarea făcută în anul 1988, în prezența directorului casei de filme, Dumitru Fernoagă, și a vicepreședintelui Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Dumea Mihai, i s-a indicat să facă unele modificări în film. Regizorul Constantin Vaeni a făcut o parte din ele, însă cu altele, care, după părerea lui, afectează conținutul artistic al filmului, nu a fost de acord. În această situație, a intrat în conflict atât cu casa de filme, cât și cu CCES, care i-au spus că, dacă nu face modificările indicate, vor da indicații monteurului, iar el nu va mai apărea pe generic în calitate de regizor. În acest context, Constantin Vaeni a afirmat că, dacă se va proceda așa, el se va adresa la cel mai înalt nivel și va deveni un caz în lumea filmului.

Document din volumul: Cartea albă a Securității, Editor: Mihai Pelin, București, Serviciul Român de Informații, 1997, p. 442

Cheful ţinea trei zile şi trei nopţi

Ce viață aveau în ultimul an al comunismului interpreții care aveau să devină „vedete" în muzica lăutărească și de petrecere? O viață oarecum muzicală, dar mult mai apropiată de anonimat decât în zilele noastre. Rău n-a fost, spun Ioniță de la Clejani și Carmen Șerban, dar nici grozav de bine.

Pe Ioniță de la Clejani, anul 1989 l-a prins în armată. Se înrolase în '88 și s-a eliberat la începutul lui '90. „Eu am vrut să plec în armată și m-am cerut la o unitate din Constanța, unde puteam să fac și școala de șoferi. Am fost nevoit să fac asta, pentru că tata nu mă lăsa să-mi iau permisul. Patru luni am stat la Constanța, cât mi-am făcut școala. Apoi m-am tranferat la o stație de tren distanță de Clejani, la Grădinari. Eram doi soldați și două cadre în unitatea asta. Partea bună era că puteam oricând să plec la cântări, că aveam nunți, botezuri și petreceri în fiecare săptămână. Eu cântam în formația lui tata. S-a nimerit ca-n 21 decembrie, deși eram militar, să fiu acasă și am făcut Revoluția uitându-mă la televizor", povestește Ioniță. Cântările la petrecerile de familie erau remunerate bine, cam la 2.000 de lei de muzicant la o nuntă. Dar și nunta era o muncă în sine: cheful ținea trei zile și trei nopți, mai cu seamă la țară, iar obiceiurile se țineau după carte.

Carmen Șerban avea 18 ani în 1989. În acel an absolvise cu brio primul curs de canto popular. Abia începea să cânte, mai mult de drag, căci de trăit o făcea muncind la Fabrica de încălțăminte Modern din Timișoara. La canto s-a dus mai mult împinsă de la spate de un vecin al cărui fiu cânta la acordeon la Casa Tineretului din Timișoara. „Se ținea un fel de probă ca să intri în ansamblu. Am cântat o strofă și m-au dat afară din sală. Am stat ce am stat și m-am plictisit. Am băgat capul pe ușă, să le spun celor din comisie că mai bine plec, oricum mă trimiseseră pe hol. Atunci mi-au zis să nu plec niciunde, că numai pe mine mă aleseseră dintre toți concurenții." Primul album al lui Carmen Șerban a apărut în 1990, dar materialul a fost adunat în cursul lui 1989. „Pe atunci trebuia să trimiți toate textele la București, pentru aprobare. Și nu primeai «verde» pentru un album, chiar și de muzică populară, dacă nu aveai minimum două piese în care să lauzi munca, patria, pe Ceaușescu, pe badea care ară cu tractorul... Eu cam făcusem tot materialul și aveam pregătite și astfel de melodii, dar tot îmi făceam griji că n-o să mi se aprobe. Din fericire, a venit Revoluția și am scăpat!" Ce muzică se asculta în Banat? Cum e și firesc, sârbească. Foarte la modă în '89 erau Lepa Brena și Dragana, dar și alți interpreți din Iugoslavia. Poate un pic mai la modă decât interpreții români, cei care băteau țara în lung și-n lat. Situația este de înțeles: la Timișoara de mult bătea vântul dinspre Vest...

Dana COBUZ

20 DE MILIOANE DE IRANIENI, SCOȘI ÎN STRADĂ DE MOARTEA AYATOLLAHULUI KHOMEINI

(Urmare din pag. I)

A avut viziuni moderate asupra filosofiei grecești (pe Aristotel l-a considerat fondatorul logicii, Platon l-a influențat în viziunea sa asupra divinității), iar religia a devenit importantă ca sursă de inspirație pentru problemele de natură socială și politică. În afara studiului filosofiei și al religiei, Khomeini s-a dedicat, mai cu seamă în adolescență, poeziei, care nu a văzut integral lumina tiparului decât imediat după moartea sa. În concluzie, Khomeini a fost un personaj care nu a ieșit din tiparele familiei tradiționale iraniene (însușirea religiei islamice ca ghid social și politic) și nici din cele ale liderului influent al secolului al XX-lea (cunoașterea îndeaproape a civilizației vest-europene atât prin studiul scrierilor fundamentale, cât și prin perioada de timp petrecută acolo).

Încă departe de izbucnirea revoluției iraniene din 1979, care l-a adus în funcția supremă (confirmată prin referendumul din același an) și chiar în timpul „Revoluției albe", inițiată de șahul Muhamad Reza prin care s-a încercat o occidentalizare a Iranului cu ajutorul unui program de reformă în șase puncte (reforma agrară, naționalizarea pădurilor, privatizarea întreprinderilor de stat, modificarea Codului electoral pentru a încuraja participarea femeilor și a celor de altă religie, campanie de alfabetizare și un pachet de stimulente pentru afaceri), Khomeini este proclamat marja în 1963. Conform legii islamice, o dată desemnată marja, persoana în cauză devine o „Referință religioasă", având autoritatea de a emite legi în termenii tradiției legale islamice. În acest fel, a devenit o chestiune de timp până când Khomeini să fie declarat constituțional Mare Ayatollah, adică lider suprem al statului iranian. După două arestări în decursul unui an, Khomeini este trimis în exil, la început în Turcia, la Bursa, unde nu a stat decât foarte puțin timp (pozele surprinse în această perioadă îl arată purtând un mare turban, fapt care contravenea legilor seculare ale statului turc), urmând apoi 14 ani de exil la Najaf (fieful minorității șiite din Irak). În 1978, vicepreședintele Saddam Hussein îl izgonește din Irak pentru ca ultimele luni să și le petreacă în Franța, loc în care se crede că devine obișnuit cu tradiția revoluționară. Din acest motiv, revoluția pe care o va organiza un an mai târziu, la 11 februarie, și care va pune capăt monarhiei iraniene (ultimul șah fiind Mohamed Reya Pahlavi), instituind Republica Islamică, este un discurs religios islamic, având vizibile influențe de stânga (mai ales marxiste). Anul 1979 pentru Khomeini înseamnă apogeul puterii, iar pentru Iran sfârșitul unei tradiții de aproape o jumătate de mileniu și victoria clerului islamic (Ulema), al cărui statut privilegiat fusese amenințat de cea mai importantă încercare de occidentalizare a Iranului.

Moartea Ayatollahului Khomeini a determinat reacția de compasiune a Bucureștiului față de poporul iranian. Relațiile bilaterale erau strânse, având în vedere că în februarie 1989 președintele Khamenei făcuse o vizită oficială în țara noastră FOTO: Viorel Lăzărescu/AGERPRES

Devenind prin Constituție Mare Ayatollah, Khomeini a adus o viziune politică deja popularizată în perioada cât timp a ținut cursuri. Conform acestei viziuni, legile politice trebuie croite după cele ale lui Allah, membrii aparatului guvernamental trebuie să aibă cunoștințe solide de drept islamic (Sharia), iar conducătorul țării trebuie să fie un faqih, adică o persoană care trebuie să depășească pe toți ceilalți în materie de drept islamic. Teocrația (guvernarea clerului) avea ca misiune prevenirea nedreptății, corupției, să prevină opresarea celor slabi și săraci de cei puternici și bogați și, bineînțeles, combaterea degradării legii islamice.

Cele două mari provocări ale guvernării de un deceniu a Ayatollahului Khomeini au fost, pentru început, criza ostaticilor din 1979-1980 prin care 52 de angajați ai Ambasadei Americane de la Teheran au fost reținuți timp de 444 de zile pentru că SUA au oferit exil fostului Shah, acuzat în Iran de crime împotriva națiunii. Acesta s-a dovedit a fi doar un pretext, întrucât criza ostaticilor a continuat chiar și după ce acesta a murit. La foarte scurt timp după aceasta, a doua provocare a fost războiul irano-irakian (1980-1988), necâștigat în mod clar de nici o parte. Pierderile au fost majore și de o parte și de alta, iar economiile ambelor state au fost ruinate.

În tot acest timp, România lui Nicolae Ceaușescu a cunoscut o consolidare a relațiilor bilaterale româno-iraniene, începute în 1902 la nivel de legații, iar în 1965 la nivel de ambasade. Cooperarea s-a desfășurat la nivel cultural, tehnic și științific (în urma acordurilor semnate în 1967 și, respectiv, 1971). O dovadă grăitoare în acest sens este nu doar reflectarea la București, cel puțin în presa controlată de partid, a morții Marelui Ayatollah, ci și faptul că evenimentele din decembrie de la Timișoara și București l-au prins pe Nicolae Ceaușescu în Iran, aceasta fiind ultima vizită oficială peste hotare a fostului președinte.

Nicolae DRĂGUȘIN

tv 3 iunie 1989

13:00 Telex
13:10 La sfârșit de săptămână
La treisprezece și cinci... Prefața emisiunii. Refrene orchestrale, cu formația condusă de Radu Simion
Reportaj din actualitatea socialistă a țării. Pașcani – Pe coordonatele dezvoltării
O premieră muzicală... pe adresa dv: „De tine când mi-e dor, pământul meu" de Marius Țeicu. Versuri Eugen Rotaru. Cântă Mirabela Dauer
Eminesciana. Interpretează actorul Ion Caramitru
Desene animate
Din filmoteca de aur TV
Cinci minute la... Salonul municipal al artiștilor amatori, ediția 1989
Farmecul dansului, cu Ion Tugeanu
Telesport
Autograf pe portativ: Gina Pătrașcu
Redactorii ediției: Marin Traian, Ana Potra
14:45 Săptămâna politică
13:00 Închiderea programului
19:00 Telejurnal
19:20 Sub tricolor, sub roșu steag. Versuri patriotice, revoluționare.
Redactor Mihaela Macovei
19:30 Teleenciclopedia. Redactori: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel
20:00 Melodii de neuitat. Redactor Florentina Satmari
20:35 Film artistic Enigma
22:00 Telejurnal
22:10 Cantonete celebre. Redactor Luminița Constantinescu
22:30 Închiderea programului

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

IDER – cu sediul în București, Bulevardul 1 Mai, numerele 43-45, încadrează următorul personal: gestionar piese auto, primitor – distribuitor materiale electrice, gestionar scule.

Centrala Industria Pielăriei și Încălțămintei din București, Bulevardul Unirii, încadrează revizori contabili principali pentru activitatea de control gestionar de fond din Capitală, conform Legii 12/1971. Relații suplimentare la sediul agenției.

Autobaza Transport Mărfuri încadrează conducători auto, tractoriști, tiriști, mecanici auto.

Căutăm femeie internă, singură, pensionară, pentru menaj la o persoană.

VÂNZĂRI

Vând cățel brac german sârmos de două luni. Timișoara.

Vând șifonier, studio, masă, scaune, servantă.

Vând videorecorder Sharp, telecomandă infraroșii, radiocasetofon Sharp, patru lungimi de undă, aparat foto Canon, persbnal computer.

Vând mobilă cameră tineret, dulap bucătărie, măsuță și fotolii, hol.

Vând piese motor, caroserie etc. Dacia 1100.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr casete video sigilate, cap video pentru JVC.

Cumpăr garnitură hol, pat cu saltea Relaxa.

Cumpăr casetofon deck cu trei carcase, performant și deosebit.

amintiri

Structuri de rezistență

ORIZONTAL: 1) Prevedere a viitorului. 2) Lanternă de tip militar. 3) Oferă posibilități sporite de câștig – Creatorii sistemului metric. 4) Operație de apendice (pl.) – Complex lunar. 5) Primele riduri... la bătrânețe! – Careu de grup! – Gaz de sondă spațială. 6) Tari când e vorba de lovituri – Insula cu elice (pl.). 7) Pustiu în Africa! – Pricepe în felul său. 8) Barcă de salvare, model vechi – Trași pe dreapta! 9) Avansare în grad (pl.). 10) Treapta maximă pentru sudori – Autor de drame sociale de odinioară. 11) Evoluție modestă la cal – Aplicații cu caracter secret (sg.).

VERTICAL: 1) Model de zbor cu aripi mobile (pl.) – Curent la baterie. 2) Târpirea râului de la rădăcină (pl.). 3) Tip de așezare umană – Navetă spațială. 4) Nu ies cu nimic în relief – Figură de abanos. 5) Întăritură la baza tocului (pl.) – Banc sec! 6) Extras din lege! – Oameni fără identitate. 7) Săritoare neagră la înălțime – Bătute la cap. 8) Culmea... înzăpezirii (pl.) – Predecesorul tacului. 9) Date de referință la un roman – Asociație de idei. 10) Ocupantă ocazională a unui pavilion – Venit înainte! – Ochi de pasăre. 11) Tuburi de alimentare.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										■
3					■					
4								■		
5		■			■				■	
6						■				
7	■			■	■					
8				■			■	■	■	
9										
10	■				■					
11				■						

Dicționar: IDE Revista Rebus, nr. 23/1989

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Întreținerea în bună stare a apartamentelor – o obligație cetățenească nu peste tot respectată!

În ultimii 15-20 de ani, Tulcea a devenit orașul unei industrii puternice, al turismului, și în care s-au construit peste 20.000 de apartamente.

Se acordă de toți locatarii atenția cuvenită întreținerii corespunzătoare și folosirii civilizate a locuințelor primite de la stat? Răspunsul la întrebare este, din păcate, negativ, așa cum a reieșit din ancheta noastră întreprinsă recent, care a relevat că nu puțini locatari încalcă flagrant nu numai legea, dar și simțul de bun gospodar față de casa care i s-a dat spre folosință.

Frumusețea se află în om, în faptele și în gândurile sale. Ea se manifestă în eforturile zilnice ale fiecăruia dintre noi. Unul dintre aceste gânduri este și acela de a întreține și gospodări cât mai bine apartamentul, de a ne face astfel viața mai frumoasă.

Legat de această problemă, trebuie arătat că sunt, într-un fel, două categorii de cetățeni. Unii, majoritatea, aduc (prin muncă și cheltuială) substanțiale îmbunătățiri apartamentelor primite spre folosință. Cu cât mai mult fac acest lucru, cu cât constructorii au lăsat și lasă (în ultimii ani) prea multe lucrări neterminate sau executate de mântuială.

Alții, însă, au primit (în general) locuințe bune, cu tot ce a fost necesar, dar, din lipsă de respect față de bunul obștesc, de spirit gospodăresc, le-au depreciat într-un timp foarte scurt și în așa măsură, încât nu mai spui că te afli într-un apartament, ci în cu totul altceva.

Ne vom referi aici la cea de-a doua categorie de cetățeni, supunând atenției publice comportamentul necivilizat al unora față de casa primită din partea statului nostru socialist.

Pe Str. Alunișului, am intrat (împreună cu tovarășul Paul Stănescu, tehnician la Secția de prestări servicii în activitatea fond locativ a IJGCL) în mai multe apartamente. Ce am putut vedea la familia Bectaș Zulfi de la blocul C1, sc. B, ap. 19? Încă de la intrare ne-am dat seama că locatarii se complac într-un mediu de viață insalubru, dezgustător. Ușa de la intrare în apartament este deteriorată, prevăzută cu belciuge și sârmă în loc de broască. Baia (unde nu mai există chiuvetă) are pereții negri, igrasioși din cauza instalației sanitare defecte. Pereții camerelor sunt murdari și coșcoviți. Multe stricăciuni și în apartamentul familiei Evdochimov Isac (același bloc, apartamentul 1). De cinci ani s-a mutat aici și nu a reușit să facă măcar o dată curățenie, să remedieze defecțiunile la uși (rupte, fără broaște) și la instalația sanitară. Aceleași constatări și în apartamentul nr. 8 (de pe aceeași scară), unde stă Bahar Eleonora, cu fiica.

Constantin Dolniceanu
Delta (jud. Tulcea), nr. 2.089/1989

vremea

Vremea a fost în general instabilă în țară, cu cerul variabil, mai mult noros în timpul zilei. Au căzut averse de ploaie însoțite de descărcări electrice, pe alocuri la deal și la munte, în vestul și nordul țării, și izolate în rest.

Maximele au fost cuprinse între 17-27 de grade, iar minimele între 10-18 grade.

La București, vremea a fost în general instabilă, cu cer mai mult noros, favorabil aversei de ploaie. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 23-25 de grade, iar cele minime, între 14-16 grade.

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Protestele din China au scăzut din intensitate

Tovarășei Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului,

În legătură cu situația internă din China, semnalăm o serie de elemente care vin să completeze tabloul evoluțiilor recente:

1. În Piața Centrală a orașului continuă prezența studenților, dar numărul lor s-a redus substanțial. Majoritatea celor care au mai rămas provin din instituțiile de învățământ din provincie. Conform datelor oficiale, asistăm la o tendință accentuată către reluarea cursurilor, în special în unitățile de învățământ superior din provincie (proporția este de peste 90% ca prezență a studenților și în orașele Changchun, Wujan, Chongqing).

2. În declarații oficiale recente, Comisia de Stat pentru Învățământ a făcut apel la conducerile institutelor de învățământ pentru organizarea eficientă a activității didactice și folosirea intensă a timpului rămas până la încheierea anului universitar, pentru a asigura încheierea studiilor conform programului și susținerea la timp a examenelor de admitere. Se subliniază că numai până la 3 iunie a.c. se va permite studenților călătoria pe trenuri fără bilet, gratuit, pentru a le facilita întoarcerea la cursuri.

3. În județele limitrofe ale capitalei, continuă mitinguri de demonstrații – aprobate de organele de securitate publică, după cum subliniază relatările oficiale – în cadrul cărora se exprimă sprijinul și aprobarea populației rurale față de măsurile stabilite de Guvern pentru normalizarea situației. Continuă, de asemenea, campania de studiu a cuvântărilor lui Li Peng și Tang Shankun, apreciate a reprezenta poziția principală a conducerii de partid și de stat.

4. Din cauza atmosferei create în străinătate în urma evoluțiilor interne din China, un număr important de contracte cu companii și societăți turistice au fost anulate, partea chineză înregistrând pierderi evaluate la 40 milioane de RMB în perioada 1-25 mai a.c.

În prezent, hotelurile din capitală nu au ocupate decât circa 50% din capacitatea de cazare.

Angelo Miculescu

●●●

Tovarășei Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului,

În continuarea telegramelor noastre nr. 015935/31.05.1989 și nr. 015940/01.06.1989, arătăm următoarele:

1. Rezolvarea conflictului devenit acut intervenit în sânul conducerii și al nucleului de intelectuali, implicați în formularea politicilor, evoluează treptat către luarea unor măsuri ferme de acei factori care în prezent și-au asumat sarcina rezolvării situației create (Deng Xiaoping Li Pen, Yang Shankun). O categorie de măsuri trebuie să conducă la depășirea crizei de regim guvernamental, antrenând prin aceasta soluționarea pentru această etapă a luptei pentru putere. O altă categorie de măsuri trebuie să urmărească depășirea crizei sociale, prin eliminarea acelor disfuncții apărute în procesul reformelor. Ambele categorii de măsuri sunt dificil de întreprins, în situația actuală. Se cuvine menționat însă că măsurile din prima categorie au un caracter imediat, ele nu suferă amânare. Cele din a doua categorie necesită timp mai îndelungat, comportând acțiuni pe termen mediu și lung.

2. Rezolvarea crizei de guvernământ considerăm că se va produce prin ținerea reuniuni organelor centrale de partid (Plenara CC al PCC) și de stat (sesiunea ANRP). Așa cum se discută în cercurile bine informate, la această sesiune probabil își vor pierde funcțiile secretarul general Zaho Ziyang, Hu Qili, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic, Qin Jiwei, ministrul Apărării Naționale, o serie de ofițeri superiori ai armatei, alte cadre superioare de partid și de stat. Din câte cunoaștem, sunt în curs pregătiri care se concentrează asupra stabilirii motivațiilor specifice, care au determinat acest grup să se găsească, în momentele de cumpănă, în tabăra nucleului de instigatori care acționau în consonanță cu elementele din străinătate.

Este important de reamintit faptul că editorialul din „Jenminjibao", publicat la 26 aprilie, a denunțat acest nucleu ca urmărind scopuri antisocialiste, imperialiste și antiguvernamentale. Printr-o asemenea asociere, gravitatea criticilor și acuzațiilor ce se vor aduce grupului din rândul conducerii va fi excepțională.

3. În acest stadiu, analiza prospectivă se poate baza pe un număr limitat de date facturale. Dacă principalul cap de acuzare constă, după cum apare probabil, din faptul că s-a încercat să se folosească politica de reforme și deschidere, ca și teza cu privire la „o Chină – două sisteme", în scopul de a lichida socialismul și de a împinge țara spre capitalism, este de prevăzut că noua conducere, ce se va institui după plenara CC și după sesiunea ANRP, va acționa cu vigoare pentru a repune în drepturi tezele majore ale Congresului al XIII-lea – cele patru principii cardinale ale construirii socialismului, în China rolul conducător al partidului în societate, respingerea hotărâtă a pluripartitismului și a conceptului de democrație liberală. Reafirmarea acestor teze presupune în același timp o regândire și o reevaluare a politicii de reforme, deschidere și modernizare, la care, evident, nu se va putea renunța în liniile sale strategice generale. O gândire similară se va impune în sfera relațiilor Chinei cu statele și grupurile de state ale lumii, în funcție nu numai de reacțiile imediate ale acestora, față de actuala criză politică, ci și de interesele fundamentale reciproce și filozofiile politice ce guvernează aceste relații, ca și de măsura în care aceste relații servesc sau nu noile orientări sau accente pe care China le va adopta în urma crizei.

Angelo Miculescu

Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 91-93

Scinteia
JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Director: Marius Tucă **Editori:** Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) **Design:** Petruța Brulea **Redacția:** Roxana Roseti, Vasile Surcel, Dana Cobuz, Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Ramona Vintilă **Fotografii:** AGERPRES **Ilustrație:** Mihai Stănescu **Telefon:** 021 318 20 37 **e-mail:** istorie.recenta@jurnalul.ro
Layout: Claudia Smărăndache **Procesare imagine:** Ileana Caloteasa, Robert Tătaru, Răzvan Tucă **Corectură:** Corina Ialgoczi, Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje **Tiparul executat la:** Tipografia INTACT

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES
Agenția Națională de Presă AGERPRES